

Betænkning afgivet af Børne- og Undervisningsudvalget den 12. december 2019

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag

(Modelparametre for erhvervsuddannelser til brug for beregning af praktikpladsafhængigt arbejdsgiverbidrag for 2020 og justering af det aktivitetsafhængige VEU-bidrag for 2020 m.v.)

[af børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget. Børne- og undervisningsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2. Venstres medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 og 3.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, RV, SF, EL og ALT) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af børne- og undervisningsministeren stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod de af Venstre stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (V, DF, KF, NB og LA) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiet og Radikale Venstre

Socialdemokratiets og Radikale Venstres medlemmer af udvalget bemærker, at der efter fremsættelsen af L 60 har været rejst spørgsmål om behovet for at adressere den strukturelle ubalance i Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB).

AUB spiller en central rolle i forhold til at sikre et tilstrækkeligt antal praktikpladser og dermed bidrage til, at der også fremadrettet uddannes dygtige faglærte.

Det er uholdbart, at der fortsat er et årligt overskud i AUB på ca. 1 mia. kr., som siden 2016 har betydet, at AUB's opsparing er vokset markant og forventes at udgøre

ca. 4 mia. kr. ultimo 2019. Det strider mod hensigten med AUB, at der løbende opkræves større bidrag, end det kræves for at dække ordningens udgifter.

Socialdemokratiet og Radikale Venstre har noteret sig tilkendegivelserne fra bl.a. arbejdsmarkedets parter om behovet for at drøfte AUB, og at regeringen i oktober 2019 har tilkendegivet over for arbejdsmarkedets parter, at man efter afslutningen af overenskomstforhandlingerne i 2020 vil tage initiativ til en drøftelse af, hvordan udfordringerne i AUB kan håndteres.

Socialdemokratiet og Radikale Venstre er på den baggrund enige om, at indtægter og udgifter i ordningen hurtigst muligt skal bringes i balance.

Venstre

Venstres medlemmer af udvalget støtter lovforslaget, for vi skal i den grad have skabt flere praktikpladser, og støtter fuldt ud den trepartsaftale, som Venstreregeringen i 2016 indgik med arbejdsmarkedets parter, og som dette lovforslag er en årlig udløber af. Vi glæder os over, at de første måltal er nået på rejsen mod op til 10.000 ekstra praktikpladser, der blev aftalt med trepartsaftalen i 2016. Det er væsentligt med en reel praktikpladssikkerhed, hvis vi skal sikre, at flere unge går den erhvervsfaglige vej.

Venstre finder det dog meget problematisk, at regeringen har afvist at støtte, at der med lovforslaget tages hånd om problemerne med manglende balance i AUB-systemet. Det er, som det fremgår af bemærkningerne til de af Venstre stillede ændringsforslag, en meget problematisk situation, som ikke bliver mindre grel af, at regeringen både indregner de overopkrævede penge, som det fremgår af svarene fra finansministeren, og også fastholder en ganske uholdbar situation, på trods af at Rigsrevisionen har åbent en undersøgelse af området.

Venstre havde også gerne set en mere konstruktiv tilgang fra regeringen, når det handler om de problemer, der har været påpeget fra såvel de små erhverv som fra en række brancher såsom beredskaberne, erhvervsfiskerierhvervet m.fl., der ofte har ansatte med flere faglige uddannelser i bagagen. Venstre ser dog positivt på, at regeringen med ministerens svar har tilkendegivet, at der i de kommende trepartsdrøftelser vil blive set på behovet for justeringer af ordningen.

Venstre ønsker at gøre opmærksom på L 60 – svar på spørgsmål 2-6, 8, 9 og 15-20 som en del af betænkningssafgivelsen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (V), tiltrådt af et *mindretal* (DF, KF, NB og LA):

Til titlen

1) I *undertitlen* indsættes efter »justering af« ordene: »AUB-bidraget og«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 3]

Til § 1

Af *børne- og undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

2) Efter nr. 1 indsættes som nye numre:

»01. I § 17 b, 1. pkt., ændres »kapitel 3, mobilitetsfremmende ydelser efter kapitel 4 og præmie og bonus efter kapitel 5 b« til: »kapitel 3 og mobilitetsfremmende ydelser efter kapitel 4«.

02. I § 18, stk. 1, 1. pkt., ændres »4, 4 a og 5 b« til: »4 og 4 a«.

[Konsekvensændringer]

Af et *mindretal* (V), tiltrådt af et *mindretal* (DF, KF, NB og LA):

3) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 18, stk. 1, 6. pkt., ændres »2.312 kr. årligt pr. fuldtidsbeskæftiget i 2017-pris- og -lønniveau« til: »1.828 kr. årligt pr. fuldtidsbeskæftiget i 2020-pris- og -lønniveau«.

[Nedsættelse af AUB-bidraget]

Bemærkninger

Til nr. 1 og 3

Som følge af en akkumuleret opsparring ved udgangen af 2019 på samlet 4 mia. kr. i AUB, hvilket står i modstrid med princippet om at ind- og udbetalingerne skal balancere, foreslås hermed en nedsættelse af arbejdsgivernes bidrag med 640 kr. pr. fuldtidsansat om året, svarende til godt 26 pct. af det beløb, som arbejdsgiverne årligt betaler pr. fuldtidsansat

til AUB-ordningen. Det skal skabe mere rimelighed i arbejdsgivernes indbetaling til ordningen. Siden 2016 er arbejdsgiverne årligt blevet opkrævet 1-1,5 mia. kr. for meget til ordningen, hvilket har skabt den store opsparring.

Det løbende overskud i AUB skyldes, at arbejdsgivernes AUB-bidrag i 2011 blev hævet substantielt af Folketinget – alene for at få AUB's økonomi i balance efter en periode med underskud som følge af den tidligere præmieringsordning. Denne midlertidige forhøjelse blev de følgende år videreført.

Da gælden i AUB blev afviklet i løbet af 2016, blev bidragsforhøjelsen ikke afskaffet. Dermed indbetaler arbejdsgiverne i dag fortsat 1-1,5 mia. kr. mere i bidrag årligt, end der er udgifter i ordningen. Konkret betalte virksomhederne i 2018 ca. 1,4 mia. kr. mere til ordningen, end der var udgifter i ordningen. Og det er, til trods for at virksomhederne i 2018 etablerede ca. 40 pct. flere praktikpladser end trepartsaftalens målsætning om flere praktikpladser for 2018. Der forventes et tilsvarende overskud i 2019 og i 2020. I 2020 er der budgetteret med et overskud på ca. 1,4 mia. kr.

Statsrevisorerne har tidligere kritiseret den store opsparring i voksen- og efteruddannelsessystemet (VEU), jf. henholdsvis Statsrevisorernes beretning om revision af statsregnskabet for 2013 (28/2013) og Statsrevisorernes beretning om revision af statsregnskabet for 2015 (25/2015). Situationen med opsparringen i AUB-systemet har nu antaget et lignende niveau og problem, hvorfor der med disse ændringsforslag sikres, at der med sænkelsen af det fremadrettede bidrag i 2020 ikke sker en yderligere akkumulering af opsparede penge i AUB-systemet.

Der ændres med de stillede ændringsforslag ikke ved det allerede opsparede overskud, da en ændring af dette vil påvirke den generelle offentlige økonomi og derfor på lignende vis, som det var tilfældet med VEU-opsparringen, må håndteres i et særskilt partsforhandlingsforløb.

AUB-bidraget og dets niveau er ikke fastsat eller omfattet i tidligere trepartsaftaler. I forbindelse med trepartsaftalen om flere praktikpladser m.v. fra 2016 blev der etableret et praktikpladsafhængigt AUB-bidrag. Det praktikpladsafhængige AUB-bidrag er dog et særskilt lukket system, der ikke er direkte knyttet op på AUB. Dette ændres ikke med dette ændringsforslag, der dermed ikke griber ind i eksisterende trepartsaftaler eller foregriber kommende.

Arbejdsmarkedets parter gennem FH og DA har også i fællesskab tidligere henvendt sig til undervisningsministeren for at gøre opmærksom på problemstillingen med den voksende opsparring. Den daværende undervisningsminister gav i 2018 tilsagn om at se på problemstillingen efter endt justeringen af EUD-reformen. Den brede politiske aftale herom er nu gennemført, hvorfor ændringsforslagene er en naturlig opfølgning herpå.

Til nr. 2

Det følger af § 17 b, 1. pkt., i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, at det med hensyn til udenlandske elever er en betingelse for at opnå lønrefusion efter kapitel 2, refusion af udgifter til elevers ophold på kostafdelinger efter kapitel 2 a, tilskud til befordringsudgifter efter kapitel 3,

mobilitetsfremmende ydelser efter kapitel 4 og præmie og bonus efter kapitel 5 b, at eleven opfylder de betingelser, der er nævnt i § 19, stk. 2 og 3, i lov om erhvervsuddannelser og § 15, stk. 5 og 6, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Det følger af § 18, stk. 1, 1. pkt., i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag, at alle arbejdsgivere, jf. § 2, betaler bidrag til Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag til dækning af udgifter i medfør af kapitel 2 bortset fra § 5, stk. 2, og udgifter i medfør af kapitel 2 a, 3, 4, 4 a og 5 b, herunder administrationsudgifter.

Det foreslås, at der indsættes to nye numre efter det fremsatte lovforslags § 1, nr. 1.

Det foreslås herved, at henvisningerne til lovens kapitel 5 b om præmie og bonus i § 17 b, 1. pkt., og § 18, stk. 1, 1. pkt., i lov om Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag udgår.

Ændringsforslaget er en lovteknisk konsekvens af § 1, nr. 1, i det fremsatte lovforslag, hvori det foreslås, at lovens kapitel 5 b ophæves.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 13. november 2019 og var til 1. behandling den 19. november 2019. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Børne- og Undervisningsudvalget.

Anders Kronborg (S) fmd. Tanja Larsson (S) Jens Joel (S) Jesper Petersen (S) Julie Skovsby (S) Kasper Sand Kjær (S)

Orla Hav (S) Nils Sjøberg (RV) Anne Sophie Callesen (RV) Marianne Jelved (RV) Jacob Mark (SF)

Ina Strøjer-Schmidt (SF) Astrid Carøe (SF) Jakob Sølvhøj (EL) Mai Villadsen (EL) Torsten Gejl (ALT) Anni Matthiesen (V)

Peter Juel-Jensen (V) Ellen Trane Nørby (V) Christoffer Aagaard Melson (V) Marlene Ambo-Rasmussen (V)

Stén Knuth (V) nfmd. Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Pernille Bendixen (DF) Marie Krarup (DF)

Brigitte Klintskov Jerkel (KF) Mai Mercado (KF) Mette Thiesen (NB) Henrik Dahl (LA)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	48	Nye Borgerlige (NB)	4
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	42	Liberal Alliance (LA)	3
Dansk Folkeparti (DF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	16	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Alternativet (ALT)	5		

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 13. november 2019 sendte børne- og undervisningsministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 5 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 15 spørgsmål til børne- og undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret, og 5 spørgsmål til finansministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.